

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620200770
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620200770.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa W. W., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu H. XXXX/XX, I. T.Á., P. - B., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: N. Y., rod. Y., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu H. XXXX/XX, I. T., v súčasnosti bytom B. J.. H. U. XXXX/X, I. T. zastúpená JANČI & Partners s.r.o., so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš 031 01, IČO: 47 258 748 a O. W., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu H.. U. XXXX/XX, T., v konaní o udelenie súhlasu súdu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa a o pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností otca k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd d á v a súhlas matke za otca na podanie žiadosti na príslušný matričný úrad na zmenu priezviska maloletého dieťaťa W.B. W., nar. XX. XX. XXXX na priezvisko „Y.“ namiesto priezviska W.Š..

II. Súd p o z b a v u j e otca výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému W. W., nar. XX. XX. XXXX.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 13. 3. 2020 matka maloletého dieťaťa žiadala, aby súd udelil súhlas matke za otca na podanie žiadosti na príslušný matričný úrad na zmenu priezviska maloletého dieťaťa z W. na Y. a aby súd pozbavil otca výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

2. Návrh odôvodnila tým, že právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12. 10. 2015 sp. zn. 1P/46/2017 bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti s tým, že ona je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 80 EUR mesačne od 1. 3. 2017. Rodičia úpravu styku s maloletým nežiadali. V súčasnosti prebieha konanie na návrh matky o zvýšenie výživného sp. zn. 1P/176/2018. Matka rešpektuje najlepší záujem maloletého W. a jeho nerušený psychický vývoj. Otec s matkou nežijú spolu od januára 2017. Otec maloletého navštevoval sporadicky jedenkrát mesačne do marca 2018. Od 18. 3. 2018 došlo zo strany otca k fyzickému napadnutiu matky. Matka túto udalosť z dôvodu obavy o život a zdravie polícii neohlásila. Od tohto incidentu prestal otec o W. javiť akýkoľvek záujem, neplní si svoje rodičovské povinnosti. Maloletého syna od tohto času žiadnym spôsobom nekontaktoval, nežiadal o stretnutie s ním, nejaví záujem o život ich dieťaťa. Otec sa maloletému neozýva ani v čase jeho narodenín, či Vianoc. Nesnaží sa kontaktovať matku, aby mu umožnila vykonať styk s dieťaťom. Neplní si vyživovaciu povinnosť a z toho dôvodu bola matka

nútená podať v roku 2017 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy. Otec dlžné výživné zaplatil až v priebehu trestného konania, čím využil inštitút účinnej ľútosti, čo malo za následok zastavenie trestného stíhania. Matka bola nútená druhýkrát podať trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy. Toto konanie v súčasnosti stále prebieha. Maloletý W. otca nepozná, keď ho videl na fotke označil ho pomenovaním „ujo“. Vyššie uvedené preukazuje, že otec o maloletého nemá žiadny záujem, nie je ochotný podieľať sa na jeho výchove a stratil k nemu akýkoľvek vzťah. Matka žiadala otca o udelenie súhlasu na zmenu priezviska a zaslala mu rodičovskú dohodu 20. 11. 2019. Pre zdravý psychický vývoj maloletého W. je v jeho záujme, aby bol otec pozbavený výkonu rodičovských práv. Správanie otca maloletého je nezodpovedné a nežiaduce, jasne a preukázateľne dochádza z jeho strany k zanedbávaniu maloletého W. závažným spôsobom. Zanedbávaním je možné rozumieť dlhodobé neplnenie rodičovských práv a povinností, napríklad dlhodobé neplnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu. Zanedbávanie sa vyznačuje nedostatkom starostlivosti, spôsobujúcim závažné ohrozenie vývoja dieťaťa. Matka poukázala na judikatúru R11/1973, že vážnymi dôvodmi na podanie žiadosti o zmenu priezviska je aj skutočnosť, že rodič neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, neprejavuje oň záujem, stratil k nemu zrejme citový vzťah, alebo ak z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby bol uňho udržiavaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom.

3. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa, ktorý sa na pojednávanie 25. 5. 2020 neustanovil, hoci predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené do vlastných rúk 14. 4. 2020 (čl. 27/rub). Neúčast' na pojednávaní neospravedlnil a ani nežiadal o odročenie pojednávania (§ 180, § 183 ods. 1 CSP, § 33 ods. 2 CMP) .

4. Matka maloletého na pojednávaní vypovedala, že trvá na písomne podanom návrhu. Má iba jediné dieťa. Otec videl maloletého naposledy v marci 2018. Mal jej doniesť peniaze, ktoré jej dlhoval a peniaze na maloletého. V ten deň prišiel navštíviť syna, hrali sa so synom asi desať minút v izbe. Keď si pýtala peniaze, tak sa otec dieťaťa zrazu zdvihol, začal sa obliekať s tým, že chce odísť. Povedala mu, že ho nepustí, kým jej nedá tieto peniaze. Vtedy došlo k incidentu medzi nimi pri dverách. V tom čase sa maloletý hral v izbe a nebol pri tom prítomný. Otec dieťaťa ju potiahol za ruku, zdrapil, odsunul a vyšiel von z bytu. Zranenie som neutrpela, len som mala trochu červenú ruku. Otec sa zaujímal o syna iba keď od neho žiadala peniaze na výživné alebo peniaze, ktoré jej dlhoval z uznania dlhu. Po incidente v marci mu povedala, že so synom sa nebude stretávať u nej doma, ale iba vonku. Otec dieťaťa vtedy povedal, že to sa ešte uvidí a že on si podá návrh na súd. V minulosti jej aj oznámil, že príde na stretnutie, napríklad v sobotu ráno, ale vôbec neprišiel. Ona bola celú sobotu doma. Stávalo sa, že jej nedvíhal telefón. Aj potom, ako ho vyhodila z bytu, tak mu umožňovala, aby sa u nej stretával so synom. Oznámil jej, že príde ráno, ale prišiel až večer a domáhal sa styku so synom a prenocovania v byte. Vytýkala mu, že so synom sa mať hrať cez deň a nie večer pred spaním. Nesúhlasila s tým, aby u nej v byte prespával. S otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti od narodenia syna jeden rok. Predtým spolu žili vo vzťahu. Syn chodí do materskej škôlky. Otca nepozná. Vie to podľa toho, že keď si pozerali fotografie, pýtal sa, kto je ten ujo, čo ho drží na rukách. Spočiatku mu vysvetľovala, že je to ocko, ale teraz si už fotky nepozerajú. Fotky sú u syna v albume, ktorý má od narodenia. Otec dieťaťa má obidvoch rodičov, brata aj sestru. O syna sa nikto nezaujíma. Len ten prvý rok, kým spolu žili, mu stará matka kúpila plienky. Syn dostal darček od starej mamy na Vianoce prvý rok ako s otcom žili spolu. Bol to vláčik a 20 EUR na topánky. Od otca nedostal nikdy žiadny darček. Všetko kupovala len ona, aj výbavičku. Aj za toto jej otec dlhuje peniaze. Starej matke z otcovej strany poslala na Vianoce pohľadnicu s fotografiou syna. Pozvali ju na prvé narodeniny syna. Oslavu organizovali jej rodičia, ale neprišla. Prestala odpovedať na sms-ky. Ona starej matke zo strany otca napísala množstvo sms-iek. Dokonca ju v minulosti žiadala, či by jej nepomohla so synom, keď musela ísť do práce a súčasne som ju požiadala, či by to nemohla odkázať otcovi dieťaťa. Nič sa však nestalo. Neozvala sa ani ona a ani syn, teda otec dieťaťa. V tom čase nikde nepracoval. Naposledy prejavil otec záujem o stretnutie so synom v marci alebo apríli 2020. Bolo to preto, lebo on od nej žiadal súhlas na vrátenie vodičského preukazu, ktorý má odňatý v rámci exekúcie na výživné. Poslala mu rodičovskú dohodu a súhlas na zmenu priezviska. On to podmienil tým, ak mu odpustí dlžné výživné. Hneď potom napísal, že kedy môže vidieť W.. Ona mu už neodpisovala. Takto to robil aj v minulosti, keď mu napísala, že môže prísť, on neprišiel. Nevie o tom, že by on dával návrh na úpravu styku. Otec sa vyjadril v tom zmysle, že ak sa nemôže so synom stretávať u nej, kam s ním pôjde. Pokiaľ by mal skutočný záujem o syna, tak by si našiel spôsob ako sa s ním stretávať. Keď sa syn predstavuje nepoužíva priezvisko. Hovorí iba W.. Syn sa zatiaľ na otca vôbec nepýtal. Otec dieťaťa ju nekontaktoval po doručení návrhu. Ona je v kontakte s matkou jeho prvorodenej dcéry Q. a aj s Q.. Vie,

že v sobotu bol pre Q. a v nedeľu ju doniesol. Dcéru nevidel štyri mesiace a po štyroch mesiacoch mu Q. telefonovala, že by sa s ním chcela stretnúť. Otec dlhuje na výživnom 810 eur ku 22. 5. 2020. Otec nikdy výživné riadne neplatil. Sporadicky poslal niekedy 20 eur, niekedy 50 eur, niekedy 80 eur. Minulý rok dávala návrh na náhradné výživné, ale nevyšlo jej to. Teraz sa vedie exekúcia na výživné. Má poznačené ako som dostala výživné 3. 7. 2019 - 80 eur, 3.10. 2019 - 20 eur a 17. 3. 2020 - 50 eur. Naposledy bolo určené výživné súdom 80 eur mesačne. Žiada o pozbavenie rodičovských práv aj preto, že ak by sa jej niečo stalo, vie, že sa o jej dieťa otec nedokáže postarať. Nech to dopadne akokoľvek, napíše, že v prípade, ak by sa jej niečo stalo, o dieťa sa postará jeho krstná matka (jej sestra). Toto nie je o probléme medzi ňou a otcom dieťaťa, ale medzi otcom a dieťaťom. Pokiaľ by otec mal skutočný záujem o syna za štyri a polroka mu nič nebránilo, aby niečo synovi kúpil, na niečo prispel. Ešte aj kočík musela kupovať sama. Z narodenia dieťaťa sa veľmi tešil. Chcela by, aby bol takým otcom, akého by syn mal mať.

5. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní vyjadril, že pozbavenie rodičovských práv je veľký zásah do práv dieťaťa a takýmto nie je iba nezáujem o stretávanie sa s dieťaťom a nezáujem o dieťa. V budúcnosti sa môže stať, že maloletý bude mať záujem spoznať svojho otca a stretávať sa s ním. Otec sa správa nezodpovedne a nezodpovedný prístup k povinnostiam mal aj pred založením rodiny. Jeho správanie je účelové a vyhýbavé. Stretávanie s dieťaťom bolo zo strany matkou podmieňované úhradou výživného. Čo sa týka zmeny priezviska, aj z jeho sms-ky vyplýva, že mu na zmene priezviska nezáleží a používa ho ako nástroj k odpusteniu dlhu. V tejto časti s návrhom súhlasí.

6. Okrem výsluchu matky maloletého dieťaťa súd vykonal dokazovanie oboznámením obsahu listín v spise z čl. 1-51, najmä fotokópiou rodného listu maloletého dieťaťa čl. 7, fotokópiou listu matky adresovaného otcovi o udelenie súhlasu na zmenu priezviska čl. 8-9, fotokópiou vrätenej doručenej doporučenej zásielky adresovanej matkou otcovi čl. 10, lustráciu v registri obyvateľov účastníkov konania čl. 17-19, výtlačkami zápisníc z pojednávaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/176/2018, zo dňa 23. 1. 2020 a 27. 2. 2020, správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov čl. 37, lustráciou Generálnej prokuratúry SR čl. 40-41, správou Sociálnej poisťovne - lustrácia čl. 42-44, lustráciou v registri obyvateľov otca maloletého čl. 45, odpisom z registra trestov otca maloletého čl. 46, zápisnicou o trestnom oznámení matky čl. 48-49, trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3T/6/2019 čl. 50, výtlačkom sms otca čl. 51.

7. § 35 Zákona o rodine (ZR)

Ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

§ 38 ZR

(4) Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

8. Rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti od jedného roku maloletého dieťaťa. Maloletý naposledy videl otca 18. 3. 2018. V tom čase otec navštívil maloletého v domácnosti matky. Matka uviedla, že medzi nimi došlo k incidentu, ktorého svedkom nebol maloletý, ktorý sa hral v izbe. Otec ju mal odstrániť, keď došlo medzi nimi k slovnej výmene názorov.

9. Súdu je známe z úradnej činnosti, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/46/2017 zo dňa 12. 10. 2017 bol maloletý W. zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným 80 eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého, počnúc od 1. 3. 2017. Rodičia styk nežiadali upraviť.

10. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni pracuje otec maloletého dieťaťa len na dohody o vykonaní prác u rôznych zamestnávateľov v období od 13. 2. 2018 do 12. 4. 2018, od 9. 3. 2018 do 14. 6. 2018, od 13. 1. 2020 do 23. 1. 2020 a od 26. 2. 2020, od 6. 4. 2020. Matka maloletého je zamestnaná od 1. 1.

2013 a pracuje pre Ministerstvo vnútra SR - Centrum podpory Žilina. Otec má tri vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, okrem maloletého W. k Q. W., narodenej v roku 2011 a I. W. narodenej v roku 2020.

11. Trestným rozkazom Okresného súdu Ružomberok zo dňa 9. 8. 2017 sp. zn. 1T/68/2017 bol otec maloletého právoplatne odsúdený za trestný čin podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona (za zanedbanie povinnej výživy k maloletej Q. W.), ktorý trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 16. 10. 2017. Keďže sa otec osvedčil hľadá sa na neho ako by nebol odsúdený.

12. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3T/6/2019 zo dňa 10. 6. 2019 bol otec maloletého oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Trestného zákona (k maloletému W.i), lebo zanikla trestnosť činu, keďže dlh na výživnom zaplatil dňa 20. 2. 2019 vo výške 3.050 eur, dňa 22. 5. 2019 vo výške 100 eur a dňa 10. 6. 2019 vo výške 210 eur.

13. Matka maloletého podala dňa 18. 11. 2019 trestné oznámenie na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, odboru poriadkovej polície, OO PZ Liptovský Mikuláš, kde oznámila, že otec si vyživovaciu povinnosť k maloletému W. neplní. Do zápisnice policajného orgánu uviedla, že od 10. 6. 2019 otec vyživovaciu povinnosť znovu neplní pravidelne a v súdom určenej výške. V júni 2019 jej neposlal výživné, v júli 2019 jej poslal výživné 80 eur, v auguste a septembri 2019 neposlal výživné, v októbri poslal 20 eur a v novembri 2019 neposlal nič. Na výživnom od 10. 6. 2019 dlhuje (k 18. 11. 2019) 380 eur. O syna sa vôbec nezaujíma, nič mu nekúpil, neposielal mu žiadne darčeky ani sa s ním nestretol.

14. V súčasnosti otec maloletého podľa vyjadrenia matky dlhuje na výživnom 810 eur (ku dňu 22. 5. 2020). Matka potvrdila, že otec zaplatil na výživnom 3. 7. 2019 sumu 80 eur, 3. 10. 2019 sumu 20 eur a dňa 17. 3. 2020 sumu 50 eur.

15. Z výtlačku sms komunikácie medzi rodičmi bolo zistené, že otec maloletého dieťaťa z telefónu +421 XXXXXXXXXX oznámil matke, že „Súhlas na zmenu priezviska ti dám, keď mi odpustiš dlh z výživného, tým pádom môžem začať s čistým štítom a taktiež aj ty budeš mať pokoj s priezviskom ...ok ?“

16. Súdu je známe z jeho činnosti, že otec maloletého sa neustanovil ani na pojednávania v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/176/2018, ktorého predmetom je zvýšenie výživného na návrh matky v termínoch 23. 1. 2020 a 27. 2. 2020. Podľa správy kolízneho opatrovníka z 5. 5. 2020 sa otec maloletého vyhýba účasti na pojednávaniach.

17. Neúčast' otca na pojednávani 25. 5. 2020 súd vyhodnotil ako súčasť jeho ľahostajného postoja k výkonu rodičovských práv a povinností a tým aj maloletému W.. Takýto prejav má znaky nezájmu o maloleté dieťa, keďže otec vedel, že predmetom rozhodovania je udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého a pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností.

18. Súd mal preukázané, že od 18. 3. 2018, uplynula doba dlhšia ako dva roky (ku dňu pojednávania a rozhodovania súdu 25. 5. 2020) a za toto obdobie sa otec o maloletého W.B. nezaujímal spôsobom aký sa dá očakávať od rodiča maloletého dieťaťa, najmä sa s ním nestýkal, neinformoval sa o ňom, nekupoval mu darčeky na sviatky (narodeniny, meniny, Vianoce) a pod. Dôsledkom takéhoto správania je absencia citovej väzby medzi dieťaťom a otcom. Dieťa nepozná otca. Z hľadiska veku dieťaťa ide o veľmi dlhý čas (takmer polovica života dieťaťa). Okrem toho, že sa otec dieťaťa žiadnym spôsobom nestaral, neplnil si riadne ani vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Aj keď matka podmieňovala styk otca so synom plnením vyživovacej povinnosti, otec nevyvinul ani najmenšie úsilie na uplatnenie svojho práva na styk s dieťaťom (napríklad podaním návrhu na úpravu styku, tieto konania sú bez súdnych poplatkov a v prípade úpravy styku by otcovi bola poskytnutá súčinnosť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny so spisovaním a podaním návrhu).

19. Zmena priezviska je zásahom do práv dieťaťa a aj do práv rodiča dieťaťa. Otec nedal matke súhlas na zmenu priezviska. Súhlas podmienil „odpuštením dlhu na výživnom“. Matka má záujem, aby mal maloletý jej rodné priezvisko, ktoré užíva aj ona. Nielen otec, ale ani rodina zo strany otca (rodičia, súrodenci) sa o maloletého žiadnym spôsobom a dlhodobo nezaujímajú. Dieťa má vytvorenú citovú a sociálnu väzbu iba na matku a rodinu zo strany matky. Súd rozhoduje o udelení súhlasu na podanie žiadosti jedným z rodičov pokiaľ má preukázané, že sú na to závažné dôvody. Súd má za to, že sú

splnené podmienky na udelenie súhlasu matke za otca. Otec so zmenou priezviska nesúhlasil. Za súhlas nie je možné považovať podmienenie súhlasu odpustením výživného. Takéto správanie otca je prejavom zneužívania výkonu jeho rodičovských práv, keď žiada od matky odpustenie výživného, ktoré patrí maloletému dieťaťu a nie matke. Z výpovede matky a z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že otec si riadne neplní voči dieťaťu základné povinnosti. Dieťa nemá vytvorenú citovú väzbu k otcovi a ani rodine zo strany otca, s ktorými má spoločné priezvisko. Naopak jediná rodina, ktorú pozná je matka a jej príbuzní. Za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností sa považuje aj dohoda o priezvisku dieťaťa, respektíve o zmene priezviska dieťaťa. Pokiaľ sa rodičia nedohodli na zmene priezviska dieťaťa (podaní žiadosti na zmenu priezviska na príslušnej matrike), súd rozhoduje o nezhode rodičov. Na povolenie zmeny priezviska neexistuje právny nárok a súd dáva iba súhlas na podanie žiadosti jednému z rodičov proti vôli druhého rodiča, ak sú na to závažné dôvody, čo už súd uviedol vyššie v odôvodnení rozsudku. Z dôvodov uvedených vyššie súd udelil matke súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska dieťaťa.

20. Ak súd rozhoduje o pozbavení výkonu rodičovských práv, týka sa to všetkých rodičovských práv a povinností. Pozbavenie rodičovských práv a povinností je najzávažnejší zásah do práv rodiča. Súd je povinný k nemu prikrčiť ak zistí, že rodičia svoje práva a povinnosti zneužívajú alebo závažným spôsobom napriek predchádzajúcim upozorneniam zanedbávajú. Zanedbávanie rodičovských povinností musí byť závažné. Nejde o ojedinelé vybočenie alebo opomenutie rodičovskej starostlivosti. Dlhodobý nezáujem o výchovu dieťaťa a starostlivosť o dieťa zo strany otca, neplnenie vyživovacej povinnosti otca voči dieťaťu riadne a včas, súd považuje za závažné porušenie výkonu rodičovských práv a povinností. Takéto správanie rodiča je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa (špecifikované v odsekoch 13 - 15 a 18 odôvodnenia rozsudku). Súd hodnotil dobu zanedbávania rodičovských práv zo strany otca (dva roky), čo je ku dňu rozhodovania súdu približne polovica celkového veku dieťaťa. Otcovi nebráni vo výkone rodičovských práv a povinností žiadna prekážka (zdravotný stav, povolanie, geografická vzdialenosť a pod.) Pokiaľ sa nedokázal na styku s maloletým dohodnúť s matkou mohol požiadať o úpravu styku na súde. Otec si dlhodobo neplní riadne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a k zaplateniu predchádzajúceho dlhu na výživnom pristúpil, aby sa vyhol trestnému stíhaniu za zanedbanie povinnej výživy. Výživné po podaní obžaloby na súde zaplatil, čím prejavil účinnú ľútosť a zanikla trestnosť takéhoto trestného činu. Rozhodovacou činnosťou súdov je ustálené, že za závažné zanedbávanie rodičovských povinností sa považuje najmä absolútny nezáujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu, dlhodobé neplnenie rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťu, opustenie dieťaťa (stanovisko Najvyššieho súdu SR z 28. júna 1989 sp. zn. Cpj 19/1989, R 21/1990, R 41/1976). Nevykonávanie alebo nedostatočné vykonávanie rodičovských práv a povinností, ktoré má svoj základ v osobe rodiča a jeho postoji pri plnení týchto práv a povinností (okolnosti subjektívnej povahy) má ten dôsledok, že súd je povinný pri splnení zákonných podmienok rodičovské práva obmedziť alebo pozbaviť, najmä ak dôvody trvajú v čase rozhodovania súdu (nepominuli). Súd na výklad pojmu „závažné zanedbávanie rodičovských práv a povinností“ podporne použil ustanovenie § 102 ods. 1 písm. a/ ZR, podľa ktorého na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa, ak počas najmenej 6 mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka. Otec sa preukázateľne správal takýmto spôsobom voči maloletému dieťaťu po dobu najmenej dvoch rokov. Zákon (§ 38 ods. 4 ZR) výslovne neurčuje, čo je „napriek predchádzajúcim upozorneniam.“ Súd má za to, že za predchádzajúce upozornenia je možné považovať exekučné konanie aj trestné konanie (dôsledok neplnenia vyživovacej povinnosti) pred začatím konania o pozbavenie rodičovských práv a povinností. Otca k zmene správania neprivedlo ani začatie konania o pozbavenie rodičovských práv a povinností na návrh matky. Neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal a jeho neprítomnosť na pojednávaní je prejavom jeho postoja k výkonu rodičovských práv a povinností. Aj keď sa toto rozhodnutie môže javiť ako tvrdé, málo využívané, pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku, kedy mal preukázané splnenie zákonných podmienok na pozbavenie otca výkonu jeho rodičovských práv a povinností k maloletému W.. Pokiaľ otec zmení svoj postoj a správanie, môže sa v budúcnosti, ak dôjde k podstatnej zmene pomerov domáhať zrušenia rozhodnutia o pozbavení rodičovských práv a povinností. Obmedzenie a pozbavenie rodičovských práv možno zrušiť a rodičovské práva obnoviť, ak odpadnú dôvody, pre ktoré k uvedeným opatreniam súdu došlo. Ak je rodič pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností nemá to za následok zánik jeho vyživovacej povinnosti voči dieťaťu (§ 39 ods. 4 ZR). Ak

súd rozhodne o pozbavení rodičovských práv a povinností vo vzťahu k jednému rodičovi, rodičovské práva v plnom rozsahu vykonáva druhý rodič.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.